

नेपालका एतिहासिक भूकम्पहरू

सबै मितिहरू विक्रम सम्वादमा छन् ।

१. 1310 B.S- ७.८ परिमाण

७.८ म्याग्निच्युडको ठूलो भूकम्पले नेपालको राजधानी ध्वस्त पारेको थियो, २२०० मानिसको मृत्यु भयो, जसमध्ये काठमाडौं उपत्यकाको एक तिहाइ जनसंख्या नष्ट भयो र राजा अभय मल्लको मृत्यु भयो ।

३. 1463 B.S - ८.२ परिमाण

राजा श्याम सिंहको शासनकालमा आएको यस भूकम्पले मच्छिन्द्रनाथ मन्दिर र अन्य धेरै संरचनाहरू ध्वस्त पारेको थियो, जसले गर्दा २५०० जनाको ज्यान गएको थियो ।

५. 1737 B.S - ८.० परिमाण

राजा श्रीनिवास मल्लको शासनकालमा यस भूकम्पले धेरै भवनहरू ध्वस्त पारेको थियो । ४५०० जनाको मृत्यु भएको थियो ।

७. 1880 B.S

मानवीय क्षति भने फेला परेन तर त्यस दिन काठमाडौंले १७ वटा परकम्पन महसुस गरेको थियो ।

९. 1990 B.S - ८.१ परिमाण

सन् १९३४ जनवरी १५ मा गएको नेपाल-बिहारको महाभूकम्पले गहिरो प्रभाव पारेको थियो, जसले गर्दा ठूलो जनधनको क्षति भएको थियो । भूकम्पले हजारौं घाइते र मृत्यु भए, भवनहरू, स्थलचिन्हहरू र पूर्वाधारहरूको व्यापक विनाश निम्त्यायो । त्यो भूकम्पमा करिब १०,७००-१२,००० मानिसले ज्यान गुमाएका थिए ।

११. 2045 B.S - ६.९ परिमाण

उदयपुर भूकम्पको रूपमा पनि चिनिन्छ, यसले पूर्वी क्षेत्रमा प्रहार गर्यो, परिणामस्वरूप १०९१ व्यक्तिको मृत्यु भयो, धेरै घाइते भए, र निजी, सार्वजनिक र सरकारी संरचनाहरूमा व्यापक क्षति भयो ।

१३. 2072 B.S - ७.८ परिमाण

२५ अप्रिल २०१५ गोर्खा भूकम्पले परकम्पहरू सहित, व्यापक विनाश निम्त्यायो, भूकम्पले कम्तीमा ८,९६४ जनाको ज्यान लियो र २१,९५२ जना घाइते भए । मध्य नेपालका धेरै भवनहरू र पूर्वाधारहरूमा क्षति पुर्यायो ।

२. 1316 B.S. - ७.१ परिमाण

राजा जयदेव मल्लको शासनकालमा यस भूकम्पले त्यस समयमा ठूलो क्षति, व्यापक महामारी र अनिकालको नेतृत्व गर्यो । यस भूकम्पमा आवासीय भवनहरू, साथै स्मारक र वास्तुकला सम्पदामा क्षति पुगेको थियो । यस भूकम्पमा एक सय जनाको मृत्यु भएको थियो ।

४. 1564 B.S - ८.९ परिमाण

लो मुस्ताङ भूकम्प ६ जुन १५०५ मा आएको थियो र यसको अनुमानित म्याग्निच्युड ८.२ र ८.८ थियो यो नेपालको इतिहासमा सबैभन्दा ठूलो भूकम्प मध्ये एक हो, भूकम्पले त्यतिबेला नेपाली जनसंख्याको करिब ३० प्रतिशतलाई मारेको थियो ।

६. 1866 B.S

राजा त्रिवेण युधा विक्रम शाहको शासनकालमा गएको भूकम्पले घर ध्वस्त भयो र केहीको ज्यान लियो । त्यो दिन करिब २१ वटा भूकम्प गएको थियो ।

८. 1890 B.S - ८.० परिमाण

२८ अगस्ट १८३३ मा काठमाडौं उपत्यकामा ४० सेकेन्डसम्म शक्तिशाली भूकम्प गएको थियो र त्यसपछि रातभर परकम्पन महसुस भएको थियो । भर्खरै निर्माण गरिएको जगन्नाथ मन्दिर र धरहरा सहित धेरै घरहरू, र मन्दिरहरू ध्वस्त भएका थिए । उक्त भूकम्पमा करिब ६५०० जनाको ज्यान गएको थियो ।

१०. 2037 B.S - ६.५ परिमाण

नेपालको सुदूरपश्चिम क्षेत्र विशेषगरी बैताढी, बझाङ र दार्चुलामा परेको यस भूकम्पले करिब २०० जनाको ज्यान लियो र भवनमा ठूलो क्षति पुगेको थियो ।

१२. 2068 B.S - ६.९ परिमाण

नेपाल-भारत सीमा नजिकैको केन्द्रबिन्दुको साथ, यो भूकम्पमा करिब १११ मानिसले ज्यान गुमाएका थिए । यो भूकम्पले भवनहरूमा ठूलो क्षति पुर्यायो ।

१४. 2080 B.S - ५.७ परिमाण

३ नोभेम्बर २०२३ रात २३:४७ मा नेपालको कर्णाली प्रान्तको जाजरकोट जिल्लामा ५.७ म्याग्निच्युडको भूकम्प गएको थियो, जसमा १५३ जनाको मृत्यु भएको थियो भने कम्तीमा ३७५ जना घाइते भएका थिए ।

Sources:

This information is sourced from DPnet, a research article from Pukar Joshi on pukarjoshi.com.np, and Wikipedia, and represents an aggregate form of findings. While efforts have been made to ensure accuracy, the findings presented may not be exact